

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM (MPP)
2024 - 2025

Zpracovala: Mgr. Marie Siegllová

Metodik prevence rizikového chování

Roční plán práce – zabezpečuje Mgr. Marie Siegllová

Konzultační hodiny pro žáky a rodiče – kdykoliv po předchozí domluvě

ZÁŘÍ

- vyhodnocení MPP
- vypracování Minimálního preventivního programu pro školní rok 2024/2025
- oslovení institucí pro objednání koordinovaných besed a domluva spolupráce

ŘÍJEN – ČERVEN

- ostatní úkoly na další měsíce vychází z Minimálního preventivního programu v oblasti rizikového chování pro školní rok 2024/2025, se budou plnit v průběhu celého školního roku.

Základní škola Brumov-Bylnice úzce spolupracuje s různými institucemi a organizacemi v regionu: se svým zřizovatelem, Městem Brumovem-Bylnicí, s ekologickou organizací KOSENKA Valašské Klobouky, s kulturním domem, Městskou knihovnou Brumov-Bylnice, s místním farním úřadem, Domem dětí a mládeže Brumov-Bylnice, základními školami v regionu, R-Egem Slavičín, Unií Kompas Zlín, Policií ČR Zlín, s Divadlem Zlín a Uherské Hradiště, Nadací J.Pivečky Slavičín, organizací KamPak?, Pedagogicko-psychologickou poradnou Zlín a Vsetín.

Nárůst různého rizikového chování, včetně zneužívání návykových látek v populaci mládeže a dětí školního věku je celospolečenským problémem. Děti patří k nejohroženější skupině, proto je důležité zahájit primární prevenci v době základní školní docházky, poskytnout žákům co nejvíce informací, naslouchat jejich problémům a otevřeně s nimi hovořit.

Hlavní aktivity MPP spočívají v metodikách preventivní výchovy, v etické výchově, v uplatňování různých forem a metod v působení na jednotlivce a skupiny dětí, ve vytváření podmínek pro smysluplné využití volného času dětí a mládeže ve spolupráci s rodiči, v průběžném sledování konkrétních podmínek a situací ve škole z hlediska rizik výskytu patologických jevů a v uplatňování různých forem umožňujících včasné zachycení ohrožených dětí.

1. Cíl Minimálního preventivního programu

Cílem primární prevence je zvýšení odolnosti dětí a mládeže vůči rizikovému chování. V prostředí naší školy jde o realizaci dlouhodobého, komplexního primárního programu, do kterého bude zahrnuto vše důležité, dostupné a realizovatelné v našich podmínkách. Je důležité, aby žáci naší školy během své školní docházky získali ucelený komplex informací o příčinách vzniku rizikového chování a uměli takovému chování předcházet a aby se nestali obětí protiprávního jednání a aby věděli, jak se mají zachovat, pokud nastane nějaká riziková situace. Důraz musí být kladen na utváření celé osobnosti člověka, to je nejen na rozvoj stránky znalostní, ale především dovednostní a postoje.

Hlavním úkolem je vést žáky k zdravému životnímu stylu, zdravému sebevědomí, správnému sebehodnocení, stanovení si reálných životních cílů, poznání sebe sama, k zvládání stresů či k dovednostem řešit své problémy bez pomoci léků a jiných návykových látek ve spolupráci s rodiči a školou.

Prevence rizikového chování u dětí a mládeže zahrnuje především aktivity v těchto oblastech prevence:

- a) násilí a šikanování
- b) záškoláctví
- c) kriminality, delikvence, vandalismu a jiných forem násilného chování
- d) ohrožení mravnosti a mravní výchovy mládeže
- e) xenofobie, rasismu a antisemitismu
- f) užívání návykových látek
- g) kouření a pití alkoholu
- h) patologického hráčství
- i) sexuálního zneužívání dětí
- j) syndromu týraných a zneužívaných dětí
- k) kyberšikana
- l) netománie
- m) anorexie a bulimie
- n) nadměrné využívání mobilů

Strategie je zaměřena na všechny žáky 1. – 9. ročníku základní školy. U pedagogů je další vzdělávání zaměřeno na týmovou spolupráci. Intenzivní vzdělávací aktivity jsou směřovány k pracovníkům, kteří zajišťují preventivní činnost – výchovný poradce, metodik prevence, třídní učitelé a ostatní vyučující.

2. Metody a formy práce k osvojení preventivních ochranných kompetencí

Základními kompetencemi prevence v rámci podpory zdraví a zdravého životního stylu jsou:

- zvyšování sociální kompetence – rozvíjení sociálních dovedností, které napomáhají efektivní orientaci v sociálních vztazích, odpovědnosti za chování a uvědomění si důsledků jednání
- posilování komunikačních dovedností – zvyšování schopnosti řešit problémy, konflikty, reakce na stres, neúspěch, kritiku
- vytváření pozitivního sociálního klimatu – pocitu důvěry, zařazení do skupiny, vytvoření atmosféry pohody a klidu
- formování postojů ke společensky akceptovaným hodnotám
- respektování individuálních rozdílů mezi žáky
- přijetí žáků jiných národností

Z výše uvedených kompetencí vyplývá, že školní práce musí být postavena na respektu k potřebám jednotlivce (žáka a učitele) a na komunikaci a spolupráci uvnitř školy všech se všemi (učitelů, žáků, rodičů) i vně školy (školy s obcí a dalšími partnery).

Jako optimální vyučovací postupy v oblasti prevence rizikového chování jsou:

- projektové vyučování
- diskuse a besedy s odborníky
- simulační hry
- brainstorming
- dramatizace a hraní rolí
- nácviky verbální a neverbální komunikace
- výtvarné zpracování problému aj.

3. Zpracování prevence do vzdělávacího procesu

Témata prevence jsou zpracovávána v souladu s učebními osnovami do široké škály vyučovacích předmětů:

- *Výchova ke zdraví, občanská výchova* (zdravý životní styl, životní perspektivy, rozvoj sociálních dovedností, jednotlivé kategorie rizikového chování, jejich důsledky pro jedince a společnost a jejich právní aspekty, problematika lidských práv)
- *přírodopis* (zdravý vývoj organismu, negativní vliv návykových látek na fyziologii člověka)
- *etická výchova*
- *chemie* (chemické složení psychotropních látek)
- *tělesná výchova* (zdravý životní styl)
- *výtvarná výchova*
- *český jazyk* (využití slohové stránky a jednotlivých textů z oblasti zdravého životního stylu, komunikace a volby povolání)
- *přírodověda a vlastivěda*

Program prevence je zaměřen na:

1. – 5. ročník:

- společné stanovení pravidel soužití mezi žáky a učiteli
- zvyšování zdravého sebevědomí žáků
- zkoumání a uvědomování si vlastní osobnosti
- vnímání individuálních odlišností dětí mezi sebou a přijímání těchto jevů
- nácvik vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry
- rozvoj schopnosti diskutovat, komunikovat, řešit problémy a konflikty (např. formou komunitního kruhu)
- rozvoj schopnosti klást otázky, umění vyjádřit svůj názor, umět říci „ne“
- navozování příznivého klimatu ve třídě
- osvojování a upevňování základních návyků v rámci zdravého životního stylu
- základy etické výchovy
- důraz na spolupráci s rodiči
- široká nabídka volnočasových aktivit
- ekologická výchova

6. – 9. ročník:

Přechod na II. stupeň základní školy přináší řadu změn a z nich vyplývajících zátěžových situací – změna třídního učitele, střídání vyučujících v jednotlivých předmětech, odchod některých spolužáků a příchod nových, zvýšené nároky na objem a strukturu učiva.

- vzájemné poznávání žáků
- vytváření vztahů důvěry mezi žáky a učiteli a mezi žáky navzájem
- stanovení pravidel soužití třídní komunity
- formování skupiny, která je pro žáky bezpečným místem, která jim pomůže vyhnout se rizikovému chování – šikanování, kyberšikany, užívání alkoholu a drog, vzniku různých typů závislostí...
- začlenění nových žáků do třídy i jiných národností
- trénink obrany před manipulací, umění říci „ne“
- umění vyrovnat se s neúspěchem
- nácvik efektivní komunikace na základě vlastních prožitků
- nácvik řešení zátěžových situací
- zvýšení schopnosti odolávat nebezpečím (odmítat alkohol, drogy,...), krizím, stresu
- společenské vztahy
- modelové situace poskytující návody k řešení problémů

V rámci vyučování bude zajišťována rovněž návštěva kulturních institucí (knihovna, divadlo, kino, muzeum), žáci se dle možností budou účastnit sportovních a kulturních soutěží, předmětových olympiád, vzdělávacích pořadů dle výběru třídního učitele a jiných aktivit, pokud nebudou žádná omezení.

4. Plánovaná nabídka mimovyučovacích aktivit

Nedílnou součástí preventivního působení na žáky tvoří nabídka aktivit mimo vyučování (dle možností i s účastí rodičů):

aktivity školního klubu

zájmové kroužky pro děti

exkurze a školní výlety

ostatní jednorázové aktivity

- Drakiáda
- Výroba ozdob z keramické hlíny
- Školou chodí Mikuláš
- Sportovní den
- Den dětí ve spolupráci s rodiči
- Vánoční besídka
- Velikonoce
- Jednodenní projekty
- Slavnostní ukončení školního roku

5. Další aktivity a úkoly nezbytné pro plnění MPP

- shromáždění všech dostupných informací a kontaktů o institucích nabízejících pomoc
- nabízení volnočasových aktivit
- obohacování knihovny o další odborné tituly
- poskytování konzultací žákům a rodičům

6. Další vzdělávání pedagogů

Metodik prevence: spolupracuje s pracovníky Pedagogicko – psychologické poradny ve Zlíně a s pracovníky R – EGA Slavičín, Unie Kompas - Zlín, Policií ČR, s Divadlem Zlín a Uherské Hradiště, organizací KamPak?, pravidelně se zúčastňuje seminářů z oblasti prevence rizikového chování a zdravého životního stylu, předává nezbytné informace a poznatky ostatním pedagogům, koordinuje plnění MPP.

Pedagogičtí pracovníci: dle nabídky pedagogických center se doškolují v oblasti zdravého životního stylu a prevence rizikového chování, etické výchovy.

7. Spolupráce s rodiči a vzájemná informovanost

Jedním z důležitých kroků pro zajištění efektivity programu je informovanost rodičů žáků. Ta je zajištěna formou třídních schůzek, online komunikací a Školskou radou.

Aktivity zaměřené pro rodiče:

- Seznámení rodičů s MPP v rámci třídních schůzek a na webových stránkách školy
- Nabídka konzultačních hodin třídních učitelů, výchovného poradce, školního metodika prevence
- Na schůzkách hovořit o nebezpečí drog, cigaret, alkoholu, šikaně, kyberšikaně a vulgární mluvě, záškoláctví, nadužívání mobilů

- Informovanost rodičů prostřednictvím webových stránek školy a Městského zpravodaje o programu školy v oblasti prevence rizikového chování a zdravého životního stylu

K zjištění aktuálního stavu sociálně negativních jevů ve škole jsou využívány dotazníky, třídnické hodiny, hodiny předmětů výchovného charakteru. Zjišťování je průběžné. V případě potřeby bude přizvána pracovnice PPP nebo pracovník K – centra.

8. Spolupráce s poradenskými institucemi

Dle možností bude využíváno odborníků ze zainteresovaných institucí pro besedy s žáky. K oslovení institucí došlo na počátku školního roku. Orientační plán besed bude jako příloha MPP jeho nedílnou součástí.

Oslovené instituce s každoroční spoluprací:

- R – EGO Slavičín
- Policie ČR Zlín
- Zdravotnictví
- Unie Kompas - Zlín
- Liga proti rakovině Praha – sbírka
- Muzeum Brumov – Bylnice
- Městská knihovna Brumov - Bylnice
- PPP Zlín
- KamPak? Brumov
- školní psycholog

9. Řešení přestupků

V případě, že škola bude mít podezření na používání návykových látek či na výskyt jiného rizikového chování, bude postupováno dle Školního řádu a pokynu MŠMT. Na pohovoru s žákem se bude aktivně podílet dle konkrétní situace třídní učitel, výchovný poradce, preventista či ředitel školy. Věc bude oznámena zákonným zástupcům, případně jim bude doporučen pohovor s odborníky. V případě nezájmu zákonných zástupců bude kontaktováno oddělení péče o dítě.

Plán může být doplňován dle potřeby a na základě získání dalších poznatků.

Níže je uveden plán besed a seminářů pro školní rok 2024/2025

V Brumově – Bylnici, 3. 9. 2024

Mgr. Marie Siegllová

Plán besed a seminářů

1. stupeň

R-EGO Slavičín

Besedy budou organizovány v II. pololetí školního roku 2024/2025

1. ročník	Barka a Klárka, 1.díl
Děti jsou vtaženy do děje loutkového představení a pomáhají hlavním hrdinům rozlišovat, co je zdravé, co naopak škodí a řeší s nimi konkrétní problémové situace.
2. ročník	Barka a Klárka, 2.díl
Setkání, ve kterém děti pomáhají řešit loutkám nebezpečné situace. Děti aktivně zasahují do představení, do hry promítají své postoje a snaží se uvědomit si svoji hodnotu.
3. ročník	Barka a Klárka, 3.díl
Setkání, ve kterém děti pomáhají řešit loutkám nebezpečné situace. Děti aktivně zasahují do představení, do hry promítají své postoje a snaží se nabízet lepší možnosti, než jakými jsou návykové látky.
3. ročník	S úsměvem do školy
Program je zaměřený na rozvoj pozitivních vztahů mezi žáky ve třídě a stmelení kolektivu. Na základě zvolených metod se žáci vzájemně poznávají a učí se spolupráci.
4. ročník	Já a můj sebeobraz
Program je zaměřený na sebepojetí žáků, tedy jak se vnímají s ohledem na své představy a ve srovnání s druhými.
5. ročník	Stop – Drogy ne
Program je zaměřený na problematiku závislostí a drog, pomoci připravit tak děti aby byly schopny snáze čelit nejrozličnějším nástrahám, úskalím a rizikům, které život přináší a které ohrožují zdraví. Potlačit nežádoucí chování a nalézt smysluplnější náplň volného času.
4. ročník	Dopravní výchova

Policie České republiky

2. ročník	Policista můj kamarád
5. ročník	Bezpečné chování

HZS Valašské Klobouky

2. ročník	Hasík

2. stupeň

Unie Kompas - Zlín

9. ročník	Firma

zážitkový program zaměřený na hledání budoucího zaměstnání a
uplatnění se na trhu práce, přijímací řízení nanečisto

R-EGO Slavičín

Besedy budou organizovány v II. pololetí školního roku 2024/2025

6. ročník

Já a ti druzí

Můj sebeobraz
Opravdové a předstírané sebevědomí
Hry na spolupráci ve skupinách

Osobní bezpečí

Umění vyjádřit své pocity, názory
Co mi hrozí

7. ročník

Dej stop šikaně

Symboly strachu
Co je šikana
Jak se bránit
Hry na posílení spolupráce a tolerance mezi žáky

Šikana IN@Č

Vím, že jsem ohrožen?
Můj profil a jeho zabezpečení
Mám svá práva
Bezpečně na internetu
Jak se mohu bránit?

8. ročník

Jsem „IN“ a vím, co mi škodí

Posílení sebevědomí a pozitivní sebepojetí
Vysvětlení základních pojmů drogové problematiky
Vliv reklamy
Způsoby odmítání – modelové situace

Kyberšikana, nebezpečí sociálních sítí

9. ročník

Komunikace a prezentace

Zvládám stres?

Relaxační cvičení
Co pomáhá při stresu
Rady pro tvořivé řešení problému
Zdravá důvěra a sebevědomí

Já a oni nebo my?

Multikulturní výchova
Etnické klima v ČR
Jak na projevy rasismu
Zásady pro vyjednávání v konfliktní situaci

Policie České republiky

8. ročník

Trestná činnost mládeže a trestná činnost páchaná na mládeži

HZS Valašské Klobouky

6. ročník

Hasík

Zdravověda

6. ročník

7. ročník

9. ročník

Čas proměn

Na startu mužnosti

Umím se učit

Nadace Jana Pivečky Slavičín

9. ročník - **Diskuzní fórum**

KPPP Zlín, Uherské Hradiště – Pavel Pakosta, psycholog a metodik prevence

6. ročník

Kyberšikana

8. ročník

Poruchy příjmu potravy

9. ročník

Sex, AIDS, vztahy

Společnost Podané ruce Zlín

8. a 9. ročník

Hra na hraně aneb prevence problémového hraní

Klub KamPak? - nízkoprahové zařízení pro děti a mládež.

Byl založen 1. 4. 2009, je registrovanou sociální službou dle zákona 108/ 2006 Sb. o sociálních službách a Vyhlášky 505/ 2006 Sb. Je držitelem pověření k výkonu sociálně právní ochrany dětí ve stanoveném rozsahu.

Snaží se hlavně to, aby KamPak? představoval otevřený prostor pro mladé lidi, kde se budou cítit dobře a kde jim bude nabídnuta pomocná ruka pro případ, že ji budou potřebovat. V klubu je možné trávit volný čas, chodit na akce, zkoušet nové věci a společně přemýšlet o životě a problémech, s ním spojených. Otevřenost lidí záleží pouze na nich samotných, pracovníci jsou povinni respektovat individualitu a vlastní projev každého, kdo do klubu přijde. V klubu platí základní pravidla, vycházející z principů slušného chování, úcty člověka k člověku, nenásilného řešení konfliktů a vzájemné důvěry.

Nízkoprahovost v zásadě znamená 3 věci:

- Anonymitu
- Bezplatnost
- Důvěru

Je důležité, aby sem mohl přijít každý, pro koho je KamPak? určený. To znamená všichni mladí lidé bez rozdílu pohlaví, náboženského vyznání, rasy atd. KamPak? je pro všechny od 11 do 26 let.

Tématické aktivity

9. ročník

Liga proti rakovině Praha – Květinový den

2. – 9. ročník

Městská knihovna Brumov – besedy o knihách

MPP bude realizován různými metodami (přednášky, besedy, zážitkové programy, modelové situace).

Vyučující se zaměří na posílení osobnostní a sociální výchovy dětí, protože ta je klíčem k lepší atmosféře ve škole. Tvořivé a stimulující prostředí je nejlepší primární prevencí rizikového chování.

Naše škola podporuje zdravý životní styl žáků, proto klademe důraz na předcházení rizikového chování, které zaznamenává ve společnosti velký nárůst. Zvolili jsme koncepci, která je založena na kontinuálním působení na žáky všech věkových kategorií od 1. do 9. ročníku. Primární prevencí rozumíme veškeré konkrétní aktivity realizované s cílem předejít problémům a následkům, které

jsou spojeny s rizikovým chováním, případně minimalizovat jeho dopad na žáky a zamezit jejich dalšímu šíření. Prevence rizikového chování u dětí a mládeže zahrnuje tyto oblasti:

- násilí a šikanování
- kyberšikana a netománie
- záškoláctví
- kriminalita, delikvence, vandalismus
- ohrožení mravnosti a mravní výchovy
- xenofobie, rasismus, intolerance
- užívání návykových látek
- patologické hráčství (gamblerství)
- sexuální zneužívání dětí
- syndrom týraných a zneužívaných dětí

Činnost školního metodika prevence

- aktualizace prevence pro školní vzdělávací program – zpracováno v souladu s Metodickým pokynem k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních
- zpracování Minimálního preventivního programu pro školní rok 2024/2025
- spolupráce s vedením školy – domluva preventivního programu
- objednání preventivních besed – spolupráce s třídními učiteli
- jednání se žáky, jednání s rodiči – spolupráce s výchovným poradcem a třídními učiteli
- podpora školních akcí
- sledování změn v legislativě v oblasti prevence rizikového chování
- spolupráce s PPP
- aktualizace kontaktních adres a telefonů na instituce z oblasti primární prevence
- získávání nových kontaktů pro prevenci
- získávání odborných informací – semináře a schůzky školních metodiků prevence
- sledování nabídek programů pro žáky z oblasti primární prevence
- školení pedagogického sboru (aktuální informace z oblasti prevence)
- metodické zpracování témat primární prevence (sběr a třídění metod, technik pro hodiny s tématy prevence)
- závěrečné hodnocení primární prevence za školní rok – splnění Minimálního preventivního programu 2023/2024

V Brumově – Bylnici, 3. 9. 2024

Zpracovala: Mgr. Marie Siegllová, metodička prevence